

รินธรรม อโศกตระกูล : การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อการพึ่งตนเองตามแนวคิดของชาวอโศก. (A Development of Non-Formal Education Organizing Model for Self-Reliance Based on Asoke's Concept) อาจารย์ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร.เกียรติวรรณ อมาตยกุล, อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม : ศาสตราจารย์ ดร. สนิท สมัครการ, ๒๓๗ หน้า. ISBN 974-17-5494-9.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อการพึ่งตนเองตามแนวคิดของชาวอโศก และพัฒนาขึ้นเป็นรูปแบบ การดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น ๓ ช่วง ช่วงแรกเป็นการศึกษาระบบสังคมชาวอโศก ช่วงที่ ๒ เป็นการศึกษาแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนของชาวอโศก ช่วงที่ ๓ เป็นการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดของชาวอโศก การเก็บข้อมูลใช้วิธีการศึกษาจากเอกสาร การสังเกต การสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม หลังจากนั้นจึงนำข้อมูลมาวิเคราะห์เนื้อหาหาความคืบหน้าสังคม

ผลการวิจัยพบว่า ชาวอโศกจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน โดยมีสัมมาสิกขาลัทธิวัชชีวัต เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบ สัมมาสิกขาลัทธิวัชชีวัตมีเป้าหมายที่จะพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้มี “ศีลเด่น เป็นงาน ชาญวิชา” กล่าวคือเป็นผู้ปฏิบัติตามหลักคำสอนในพระพุทธศาสนา มีความสามารถและรักการทำงาน และมีความรู้ทางวิชาการเพียงพอสำหรับการพัฒนาพฤติกรรมและเพิ่มสมรรถนะในการทำงาน คุณและนิตติต้องมีคุณสมบัติตรงกันคือรักษาศีล ๘ และวรรณะ ๕ สาระการเรียนรู้ประกอบด้วยภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติของพฤติกรรม การงานอาชีพ และความรู้ศาสตร์ต่าง ๆ ที่เหมาะสมแก่สภาพชุมชน บริบทการเรียนรู้ประกอบด้วยความต้องการเปลี่ยนแปลงของนิตติ ความสัมพันธ์ระหว่างคุณและนิตติ การปฏิบัติงานเพื่อสร้างความเปลี่ยนแปลง การขยายและสร้างความมั่นคงในความเปลี่ยนแปลง และความสัมพันธ์ต่อเนื่องระหว่างคุณและนิตติ การตรวจสอบผลเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน คุณ และนิตติในการตรวจสอบความเปลี่ยนแปลงของนิตติ โดยมุ่งเพื่อการพัฒนา มิใช่เพื่อการตัดสิน หลังจากจบการศึกษาแล้ว มีการติดตามผลและพัฒนาต่อเนื่อง

ผู้วิจัยอาศัยแนวทางการจัดการศึกษาของสัมมาสิกขาลัทธิวัชชีวัต พัฒนาเป็นรูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อการพึ่งตนเองของชาวอโศก โดยมีองค์ประกอบ ๘ ประการ คือ หลักการ เป้าหมาย ผู้นำการเปลี่ยนแปลง กลุ่มเป้าหมาย สาระการเรียนรู้ บริบทการเรียนรู้ การตรวจสอบผล และการติดตามและพัฒนาต่อเนื่อง ในการใช้รูปแบบนี้อบรมเกษตรกรที่ชุมชนราชธานีอโศก ปรากฏว่าเกษตรกรเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต ได้จริง

4284940027 : MAJOR NON-FORMAL EDUCATION

KEY WORD : NON-FORMAL EDUCATION / COMMUNITY EDUCATION / MORAL EDUCATION / SELF-RELIANCE / ASOKE--EDUCATION

RINDHAMMA ASOKETRAKUL : A DEVELOPMENT OF NON-FORMAL EDUCATION FOR SELF-RELIANCE BASED ON ASOKE'S CONCEPT. THESIS ADVISER : ASSOC. PROF. KIATIWAN AMARTAYAKUL, Ph.D., THESIS CO-ADVISER : PROF. SNIT SMUCKARN, Ph.D., 237 pp. ISBN 974-17-5494-9.

This research was to study the organization of the Asoke communities' non-formal education for self-reliance in order to propose a developed model. The research was conducted in three phases. The first phase was to study the social environment within Asoke communities. The second phase was to study the organization of non-formal education. And the third phase was to develop a suitable non-formal education model based on Asoke's concept. Research data was accumulated from documents, participant observations, in-depth interviews as well as group discussions. The data was analyzed in accordance with social context.

It is Sammasikkhalaya Wangjivit's responsibility to organize non-formal education in Asoke communities. The educational concept, like the concept for other community activities, is Bunniyom. Its goal is to develop learners' behavior, work, and knowledge. Gurus as change agent, and nisits as client system, have to practice eight precepts and nine varnas. Learning contents consist of both theory and practice of behavior, work, and knowledge suitable for community. Learning contexts comprise learners' need to change, relationship between gurus and nisits, working for change, generalization and stabilization of change, and continuance of relationship between gurus and nisits. Assessment is to examine nisits' change. Last, but not at least, is promoting learners to create continual changes. The developed model is also comprised of these eight elements: educational concept, goal, change agent, client system, learning contents, learning context, assessment, and continuance. Being used in the training of farmers in Ubonratchathani, the model did change their way of life.